

22 במרץ 2026

כ"ח אדר תשפ"ו

לכבוד

האלוף דוד בר כליפא - ראש אכ"א

האלוף איתי אופיר - הפרקליט הצבאי הראשי

תא"ל הרב אייל קרים, הרב הצבאי הראשי

נכבדי,

הנדון: דרישה להעברת הנחיות לעניין מניעת פגיעה בחיילי צה"ל בשל הכשרת בסיסים

ואיזורי התכנסות - פסח תשפ"ו

לקראת חג הפסח, אנו מבקשים לפנות שוב בשם חדו"ש – לחופש דת ושוויון ובשם "הפורום החילוני" כדי להבטיח כי צה"ל, על כל בסיסיו ומעוזיו, יקפיד לפעול בהתאם להנחיות שאושרו בבג"צ 8420/21 אלנקווה ואח' נ. צה"ל ואח' (להלן: "בג"צ אלנקווה") ויפעל תוך שמירה על זכויות החיילים ובתוך כך על זכויותיהם לחופש מדת ולמניעת פגיעה בלתי מידתית בפרטיותם. נזכיר, כי בפסח הקודם, למרות התחייבויות צה"ל והפסיקה כאמור, נתקלנו בהפרות רבות של זכויותיהם של חיילים ובכלל זה הכשרת מטבחים לפסח לפני המועד שנקבע, חיפוש בכליהם של חיילות וחיילים וכיו"ב.

רצ"ב מכתבנו לסיכום אירועי פסח תשפ"ה, אשר לא קיבל כל התייחסות.

לאור כשלי העבר, נדרש כי הפקודות יחודדו וימנעו פגיעה כאמור בפסח תשפ"ו, כמפורט להלן. מצב החירום בו נתון צה"ל ונתונה מדינת ישראל מחזקים את הצורך לחדד את ההנחיות הנ"ל כדי למנוע את הצורך להשקיע זמן ומאמץ בהתמודדות עם אנשי דת להוטים להרחבת יריעת הכשרות והקפדת יתר שאינה מעוגנת בפקודות הצבא.

מועדי הכשרת בסיסי צה"ל

1. המדינה התחייבה כי לא יחלו פעולות להכשרת הבסיסים לפני יום י"ב בניסן בשעה 06:00, הנופל השנה בתאריך 30.3.26.
2. יש להבהיר באופן בלתי משתמע לשתי פנים, כי לא תידרשנה פעולות הכשרה במועד מוקדם יותר ולא יהיו דרישות כלשהן מחיילות ומחיילים בהתייחס לכשרות פסח במועד המוקדם לזה שנקבע.

איסור חיפוש בכלים ופגיעה בפרטיות

3. המדינה התחייבה בפני בית המשפט, כי לא תתקיים "בדיקה יזומה בחפציהם האישיים של הנכנסים ליחידות צה"ל ולמתקניו, ואף לא של חיפוש יזום בגופם או בתיקיהם האישיים של החיילים, לצורך איתור חמץ והחרמתו". יש להבהיר כי אין זכות לאף מפקד או גורם צבאי דתי, לנהוג בניגוד להתחייבות כאמור.

4. נזכיר כי בהחלטת בית המשפט בדחותו את בקשתנו לצו ביניים בבג"צ אלנקוה, קבע בית המשפט:

"רשמנו לפנינו את הצהרת המשיבים כי "בצה"ל לא נוהגת מדיניות של בדיקה יזומה בחפצים האישיים של הנכנסים ליחידות הצבא ולמתקניו, ואף לא של חיפוש יזום בתיקים אישיים של חיילים או על גופם לצורך איתור חמץ במהלך תקופת חג הפסח", וכן כי לא נערכים חיפושים כאמור בכניסה לבסיסי צה"ל או בארונות האישיים של חיילים"

(פסקאות 52 ו 76- לתגובה המקדמית, וכן ראו עמ' 4 שורות 26-27 ועמ' 5 שורות 6-7 ו 17-18- לפרוטוקול הדיון מיום 28.2.2022).

5. נזכיר, כי הדברים נאמרו באופן מפורש בפסק-הדין, מפי כב' השופטת כנפי-שטייניץ:

"לפני סיום אדגיש את שהוצהר על-ידי המשיבים בדיון לפנינו – כי לא ננקטת בצה"ל מדיניות של בדיקה יזומה בחפציהם האישיים של הנכנסים ליחידות צה"ל ולמתקניו, ואף לא של חיפוש יזום בגופם או בתיקיהם האישיים של החיילים, לצורך איתור חמץ והחרמתו. צה"ל הודיע כי בכוונתו לרענן את הנחיותיו בנושא, ואף למפל בחלונות פרטניות בנושא זה, ככל שתתקבלנה, ויש לצפות שכך ייעשה. אשר לתחולת האיסור בזמן. כפי שצוין, בתום בחינה שנערכה בצה"ל, הוחלט כי מעתה ואילך יחלו הפעולות להכשרת הבסיסים לכל המוקדם יומיים לפני ערב החג, קרי: לא לפני י"ב בניסן בשעה 06:00. זאת בכפוף לחריגים מצומצמים כפי שפורטו לעיל. המשיבים הצהירו כי בכוונתם לעגן כללים אלה בנוהל חדש שייכנס לתוקפו לקראת חג הפסח הקרוב, ובכך באה סוגיה זו לכלל פתרון באופן שההכרעה בה התייתרה."

מפי כב' השופט (כתוארו אז) עמית:

"חברתי סיימה את פסק דינה בהצהרת המשיבים לפיה אין בצה"ל מדיניות של בדיקה יזומה בחפצים האישיים של החיילים, ובוודאי שלא חיפוש בגופם, לצורך איתור חמץ והחרמתו. לנוכח הצהרתם זו של המשיבים, נראה כי העתירה השיגה את עיקר מטרתה, ויש להצר על כך שהגענו להתנגשות מיותרת בין זכויות של חיילים המשרתים בצוותא זה לצד זה, באשר דומה כי שכל ישר ומתינות מצד רשויות הצבא בנוסח "דרכיה דרכי נעם" יכולים היו למנוע את הצורך בהגשת העתירה ובהידרשות לסוגיה שלפנינו."

6. לאור הכשלים הרבים בשנה שעברה אנו רואים צורך ולעמוד על כך שהגורמים הנוגעים בדבר [אכ"א והרבנות הצבאית] יקיימו הלכה למעשה את שקבע בית המשפט וכי הפרקליטות הצבאית תוודא כי גורמי הצבא בשטח מודעים לאיסורים החלים עליהם בעניין וכי יוצאו הנחיות מפורשות וברורות הקובעות כאמור.

7. נודה על קבלת ההנחיות, כפי שהועברו לכל הגורמים הרלבנטיים.

בכבוד רב,

הרב אורי רגב, עו"ד

מנכ"ל חדו"ש – לחופש דת ושוויון

ד"ר יפעת סולל, עו"ד

סמנכ"ל ויועצת משפטית חדו"ש לחופש דת ושוויון

העתק: הפורום החילוני